

5. Олійник І.В., Кучер Л.Є. Позакласна робота з біології та хімії: посіб. для вчителя. Тернопіль: Богдан, 2007. 72 с.
6. Трегуб В.Ю., Задорожний К.М. Рольові ігри на уроках біології та в позакласній роботі: навч.-метод.посіб. Харків: Основа, 2005. 96 с.

Олена СОЛОДОВНИК, кандидат педагогічних наук, директор Новоград-Волинського медичного фахового коледжу Житомирської обласної ради, м. Новоград-Волинський

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ НАДАННЯ БАЗОВОЇ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У медицині є ключове поняття «золота година» для надання базової домедичної допомоги, – якщо протягом першої години буде надана допомога, це забезпечує порятунок життів 90% постраждалих, а затримка лише на дві години призводить до того, що кількість тих, хто вижив падає до 10%.

Своєчасне та правильне надання базової домедичної допомоги забезпечує як збереження здоров'я, так і порятунок життя, що надзвичайно актуально в умовах воєнного стану. Нажаль, на сьогодні у молоді та дорослого населення недостатньо знань та спеціальних умінь, навичок щодо дій у кризових, надзвичайних ситуаціях, зокрема при подоланні наслідків бойових дій різного характеру, масштабних дорожньо-транспортних аваріях тощо. Так, до необхідних умінь та навичок, якими повинна володіти кожна людина, належать: перев'язування рани, накладання джгута, зупинка

кровотечі, профілактика та допомога при отруєннях, серцево-легенева реанімація, охолодження опікової поверхні, проведення транспортної іммобілізації тощо. Таким чином, необхідність оволодіння навичками надання базової домедичної допомоги, а також проведення спеціальних підготовчих тренінгів є необхідністю сьогодення, що насамперед актуально для учасників територіальної оборони, а також звичайних мешканців міст.

Розглядаючи теоретичні аспекти, зазначимо, що у вітчизняній науковій літературі проблема використання тренінгових технологій висвітлена у працях А. Алексюк, О. Антонової, В. Безпалька, Л. Бондарєва, С. Вітвицької, Р. Мельниченко, О. Падалки, Н. Поліщук, Т. Поясок, С. Сисоевої, Ю. Шапрана, О. Щербак та ін. Упровадження тренінгу педагогічного спілкування у процес підготовки майбутніх фахівців сестринської та лікувальної спеціалізації розглядають Т. Закусилова, І. Кахно, О. Любінська, І. Мельничук, О. Неловкіна-Берналь, Т. Павлюк, С. Поплавська, К. Соцький, С. Тихолаз, Ф. Тьяденс.

Поняття «тренінг» і «тренінгові технології» використовуються у різних науках, у першу чергу, в психології та педагогіці. Означені дефініції запозичені з англійської мови (train, training) та перекладаються як навчання, тренування, дресирування, підготовка, виховання. Тренінг розглядають, з одного боку, як активну організаційну форму навчально-виховної роботи, яка спирається на досвід і знання учасників. З іншого боку, тренінг – це інтерактивна технологія навчання з певною чіткою структурою й атрибутами, яка добре відтворюється та гарантує високу якість освітнього процесу та досягнення практичних результатів [7; с. 64]. І. Бопко визначає тренінг як форму соціально-педагогічної діяльності, спрямовану на набуття життєвої компетентності шляхом збагачення як знаннями, так і життєво-практичним та емоційно-особистісним досвідом завдяки використанню інтерактивних засобів навчання [3].

За твердженням С. Сисоевої навчальний тренінг є педагогічною технологією, яка дозволяє відпрацьовувати вміння та навички виконання простих і складних видів професійної діяльності, наочно демонструє наслідки прийнятих рішень, реалізує можливість перевірки альтернативних зв'язків, дає змогу одночасно використовувати різну кількість методів ігрової діяльності, збільшуючи ефективність проведення практичних занять [4; с. 129].

Поняття «тренінг», на думку В. Помилуйко, передбачає активну позицію його учасників, набуття ними практичних умінь і навичок, прояв ініціативи і самостійності в прийнятті рішень та інтелектуальну спроможність у відпрацюванні конкретних проблемних питань [1; с. 350].

О. Ситніков розглядає тренінги як навчальні ігри, які є «синтетичною антропотехнікою, що поєднує в собі навчальну й ігрову діяльність, яка здійснюється в умовах моделювання різних ігрових ситуацій...» [5; с. 144].

Вищезазначене також дозволяє зробити висновок про те, що поняття «тренінг» є формою соціально-педагогічної діяльності та групової роботи, де відбувається набуття учасниками життєво-практичних умінь і навичок, обмін досвідом. Тренер дає конкретні рекомендації щодо виконання поставлених завдань, поєднуючи теорію з практикою та демонструючи необхідні навички. Саме за допомогою тренінгових технологій студенти навчаються адаптуватися до майбутньої професійної діяльності. Можна зробити висновок, що основними ознаками тренінгу є інтерактивна взаємодія, актуалізація наявних знань і досвіду учасників, досягнення практичних результатів.

У процесі проведення тренінгу необхідно використовувати відповідні принципи навчання, а саме: активної участі тренінгової взаємодії; дослідницької позиції (учасники самостійно знаходять важливі з навчальної точки

зору закономірності, виявляють власні особистісні ресурси тощо); об'єктивізації поведінки (у процесі ігрових форм групової роботи учасники самі усвідомлюють деструктивні поведінкові моделі і в подальшому починають діяти не імпульсивно, а на основі усвідомленого вибору конструктивних комунікативних стратегій); партнерського спілкування (формування здатності сприймати партнера, його переживання та особистісні особливості) [6; с. 19].

Зазначимо, що викладацький склад Новоград-Волинського медичного фахового коледжу має досвід проведення навчальних тренінгів із надання невідкладної домедичної допомоги. Так, вже у перший тиждень війни Новоград-Волинський медичний фаховий коледж оперативно розпочав проведення тренінгів із надання базової домедичної допомоги. Так, було запроваджено навчальний авторський тренінговий курс «Надання базової домедичної допомоги в умовах воєнного стану». Метою вищезазначеного курсу було: актуалізація знань, вироблення умінь і навичок щодо надання базової домедичної допомоги, подолання психологічних бар'єрів в умовах воєнного стану.

Зазначений тренінговий курс був проведений для широкої аудиторії у 1200 осіб, серед яких були військові, представники добровольчих формувань територіальної оборони і міської громади, тимчасово-переміщені особи та ін. Учасники тренінгів із перших днів свого навчання поринули в атмосферу надання базової домедичної допомоги та активно здобували знання, уміння та навички, необхідні для порятунку людських життів. Тренерами виступали викладачі з медичною, військово-медичною освітою та волонтери з числа студентів III-IV курсів із волонтерського центру «Милосердя» коледжу (понад 20 осіб). Таким чином, студентська молодь також була залучена до проведення інформаційно-просвітницької роботи серед підлітків, молоді, закладів освіти громади та населення міста, а також участі в тренінгових

навчаннях з домедичної допомоги для різних категорій населення.

Сама структура тренінгу включала класичні три етапи: вступну, основну та заключну частини. Тривалість тренінгів була від 2-ох до 4-ох годин, залежно від складності поставлених завдань на тренінговий день. Були обов'язково передбачені перерви по 15-20 хв. через кожні 1,5-2 год. роботи.

До основних методів навчання, які найбільш активно застосовувалися під час тренінгів належали: міні-лекції, демонстрація практичних умінь і навичок, проблемно-орієнтовні дискусії, індивідуальні та ситуаційні завдання, імітаційна діяльність, рольові ігри, робота в малих групах, презентації, тестування, «мозкова атака» та ін. Зазначимо, що під час тренінгового курсу використовувалися різноманітні тренінгові вправи і техніки, наприклад: «Постановка запитань», «Організація аргументу», «Пояснення на картках», «Регулювання емоційного напруження», «Живе спостереження» тощо.

Для якісного освітнього процесу навчально-тренувальний центр використовував специфічне оснащення: симуляційні тренажери з функцією контролю ефективності проведених рятувальних заходів, дефібрилятори, джгути, перев'язувальні матеріали, зонди, ноші тощо. За допомогою перерахованого оснащення учасники тренінгів вчилися зупиняти кровотечу методом накладання джгутів та пов'язок, проводити іммобілізацію кінцівок при переломах кісток, накладати кровоспинний джгут, проведенню закритого масажу серця та штучної вентиляції легень пацієнтам у стані клінічної смерті. Відпрацювання технік учасниками проводилося спочатку під керівництвом тренерів, а потім самостійно.

Отже, технологія надання базової домедичної допомоги в умовах воєнного стану, передусім, націлена на поетапне

оволодіння необхідними уміннями й навичками, використовуючи головний медичний принцип «не нашкодити».

Список використаних джерел

1. Педагогічна інноватика: термінологічний словник / авт. кол. за заг. ред. О. І. Шапран. Переяслав-Хмельницький : Домбровська Я. М., 2019. 384 с.
2. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посібник. Переяслав-Хмельницький : Домбровська Я. М., 2019. 280 с.
3. Бопко І. З. Роль інноваційних технологій у формуванні педагогічної техніки майбутніх учителів іноземних мов. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. URL: [Users/pc1/Downloads/Vnadsps_2015_2_7.pdf](https://users.pc1.com.ua/Downloads/Vnadsps_2015_2_7.pdf).
4. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод. посібник. Київ: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
5. Лук'янова Л. Б., Аніщенко О. В., Сігасва Л. Є., Зінченко С. В., Баніт О. В., Дорошенко Н. І. Сучасні технології освіти дорослих: посіб. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 182 с.
6. Мельниченко Р. К., Поліщук Н. М. Тренінг як форма інтерактивної педагогічної технології та його роль у підготовці вчителя біології та основ здоров'я. *Проблеми освіти*: збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2019. Вип. 92. С.63-68.